

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ 1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ3

ΟΔΗΓΙΕΣ

Στη συνέχεια, σας δίνεται ένα κείμενο που αναφέρεται στο φαινόμενο της παιδικής εργασίας. Αφού το διαβάσετε:

1. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που σας δίνονται. Μπορείτε, αν το επιθυμείτε, να χωριστείτε σε δύο υποομάδες και να μοιράσετε μεταξύ σας τις ερωτήσεις στις οποίες θα απαντήσει η κάθε υποομάδα.
2. Να γράψετε ένα πολύ σύντομο κείμενο το οποίο θα περιλαμβάνει λίγες πληροφορίες για την ιστορία του κοριτσιού και των αδελφών της και, συνοπτικά, τις απαντήσεις που δώσατε στις ερωτήσεις. Το κείμενο θα αρχίζει έτσι: «Η ομάδα μας ασχολήθηκε με την περίπτωση των ... η ιστορία των οποίων έχει ως εξής...», και θα ακολουθούν οι απαντήσεις στις ερωτήσεις.
3. Να ορίσετε μεταξύ σας 1 άτομο για την παρουσίαση του τελικού κειμένου σας. Σε τυχόν ερωτήσεις των άλλων ομάδων μετά την παρουσίασή σας, να είστε έτοιμοι να απαντήσετε όλοι.
4. Ο χρόνος που έχετε στη διάθεσή σας είναι έως το τέλος της διδακτικής ώρας.

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΤΟ ΜΕΡΟΚΑΜΑΤΟ (Δεκαετία του 1930)

Η Ανάστω θα πάει σχολείο. Δεν τη χωράει η καλύβα. Δεν τη χωράει η πλαγιά, το ίσιωμα. Βαριέται να παίζει «πατώ» με τη Βούλα και το Δημητρώ. Βαριέται να βόσκει τις προβατίνες. Η λαχτάρα του σχολείου της έμαθε την αφαίρεση. Από την ανάποδη, μετράει με τα δάχτυλά της τους ήλιους που βασιλεύουν. Πέντε, τέσσερα, τρία, περισσεύουν δύο, ο δείκτης και ο αντίχειρας. Μόλις η παλάμη του άλλου χεριού κουφτιάσει το πρώτο δάχτυλο, θα ξημερώσει το αύριο...

Η Κατίνα, η αδελφή της, είναι δώδεκα χρονώ. Ξυπνάει κι αυτή από το χάραμα, όχι για να πάει σχολείο. Συντροφιά με τον αδελφό τους τον Σάββα πηγαίνουν στο χτήμα του κυρ-Προκόπη για μεροκάματο. Ο πατέρας δεν τα βγάζει πέρα μόνος του. Εφτά νομάτοι, εφτά στόματα... Τα τέσσερα παιδιά θα κινήσουν μαζί. Θ' ανεβούν την ανηφόρα για την Πάνω Ρεματιά και κει, στα μέσα του δρόμου, θα χωρίσουν. Τα δυο κορίτσια θα στρίψουν δεξιά για το σχολείο, ο Σάββας και η Κατίνα θα κάνουν άλλο τόσο δρόμο για το χτήμα του τσιφλικά.

.....
Στα τέλη του Νοέμβρη, το καμμενούλι το αναγνωστικό της Πρώτης, που άσκοπα είχε φθαρεί στα χέρια της άλλης αδελφής της, της Βούλας, δεν είχε άλλους θησαυρούς να της προσφέρει. Με την αχόρταγη πείνα για τούτη την καινούρια τροφή, η Ανάστω τους είχε όλους καταβροχθίσει. Τι κι αν ο δάσκαλος έλεγε να τον ακούσει όλο το μονοτάξιο: «Άριστη, άριστη η Αναστασία!». Εκείνη δεν το 'παιρνε πάνω της να καμαρώνει... Γιατί λοιπόν να μην σπουδάσει η μικρή που ξημεροβραδιάζεται με την Καινή Διαθήκη στο χέρι, κι όλο Άριστα και Εύγε κουβαλάει από το σχολείο; Ο Στάθης, φίλος του πατέρα, του 'λεγε τις προάλλες: «Ξύπνιο παιδί. Λες και φέγγει μέσα του ένα φως. Να γίνει γιατρός». Γιατρός! Ήταν και το δικό της όνειρο αυτό...
.....

Κι ένα πρωί η Ανάστω, ακόμη στα στρωσίδια, είδε μέσα από το τζάμι της καλύβας σταγόνες γυάλινες να κρέμονται στον αέρα και να λαμπυρίζουν στο φως της πρωινής ώρας. Δεν πρόλαβε να βγει έξω, ν' αγγίξει με τα δάχτυλά της τις πολύτιμες πέτρες για να πειστεί πως είναι στολίδια του ονείρου κι άκουσε τον πατέρα: «Καταστραφήκαμε! Παγετός!». Σωριασμένος στο χώμα της καλύβας, λες και τον είχε χτυπήσει αστροπελέκι.

Ο Παγετός έκαψε τον καρπό, έκαψε τα λιόδεντρα ίσα με την καρδιά τους. Ψόφησε με την παγωνιά του τις προβατίνες και τις κασίδες, η πατάτα σάπισε μέσα στο χώμα Ο πατέρας ξανάρχισε τους λογαριασμούς του. Η σοδειά κήκε και ποιος ξέρει πόσες ρίζες θα μείνουν ζωντανές. Χωρίς τις κασίδες δεν θα έχουν γάλα τα παιδιά κι η μάνα, καθημερινές και σκόλες, θα μαγειρεύει κουρκούτι με νερό. Όμως χρειάζεται κι αλεύρι, οπότε πρέπει όλοι να πάνε για μεροκάματο, και η Βούλα κι η Ανάστω και η μάνα με το Γιάννη στο καλάθι. Ο κυρ-Προκόπης θα τους προτιμήσει.

Η Ανάστω μόλις άκουσε την καταδικαστική απόφαση, έβαλε τα κλάματα.

«Δε θέλω να παρατήσω το σχολείο. Δε θέλω...».

Ο πατέρας την καλόπιασε:

«Μα χρειαζόμαστε τα χεράκια σου Ανάστω μου. Είσαι ένα μεροκάματο. Τ' αφεντικά θέλουν παιδιά στη δούλεψή τους. Είναι σβέλτα και φτηνά».

Η Ανάστω ήταν ακριβώς έξι χρονώ και τριώ μηνώ κι αγαπούσε τον πατέρα της.

Υποτάχτηκε.

Δε θα γίνει γιατρός.

Θα γίνει μεροκάματο.

(Προσαρμογή από το διήγημα της Ζωρζ Σαρρή, «Το Μεροκάματο», στο: Έχω δικαίωμα, Ένα ποίημα και δέκα ιστορίες για παιδιά, εκδ. Unicef, Αθήνα 1990)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια χρονική περίοδο διαδραματίζεται η ιστορία αυτή;
2. Ποια είναι η ηλικία των παιδιών που εργάζονται ή θα αναγκαστούν να εργαστούν;
3. Ποια είναι η εθνικότητά τους;
4. Ποιες ακριβώς είναι οι εργασίες τους;
5. Για ποιους λόγους αναγκάζονται να εργαστούν;
6. Ποια δικαιώματα στερούνται;